

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Școala de cântăreți.

Prin hotărârea Adunării eparhiale din anul acesta și prin recentul comunicat al Ven. Consiliu Eparhial, încurând se va deschide în Arad o școală de cântăreți bisericești. Necesitatea unei astfel de școale era de mult simțită, nu numai în eparhia noastră, ci și în alte eparhii, unde ființează deja mai de multă vreme, școale de felul acesta.

Până în prezent am avut un noroc în învățătorii confesionali, — ca să-i numim așa, — cari în cele mai multe parohii ei au fost primii cântăreți bisericești. Dar pe măsură ce acești oameni se împuținează, locurile lor amenință să rămână pururea vacante, sau ocupate de oameni puțin pregătiți, cari în majoritatea lor nu corespund chemării de cantori.

De aceea salutăm cu toată bucuria înființarea școalei de cântăreți, care va avea menirea, nu numai să pregătească pe viitorul cantor, să-l formeze cel puțin câteva luni într'o atmosferă de viață duhovnicească, — ci totodată să supravegheze și să mențină unitatea și unificarea cântării noastre religioase.

Nu e mai dezastruos pentru cântarea noastră bisericească, decât introducerea în cuprinsul ei de note locale și personale, cari o diformează și prea de multe ori îi dă un caracter prea lumesc. Școala de cântăreți, pe lângă noțiunile de cultură religioasă, pe cari le va împrumuta elevilor, va trebui necondiționat să satisfacă și acest postulat al vieții bisericești, trăite prin cântare religioasă, nu profană.

Un alt punct, tot atât de important în programul școalei de cântăreți, va trebui să fie problema unificării tipicului bisericesc. Se știe prea bine că avem aproape atâtea tipicuri, câte parohii avem. Și acest păcat, îl au nu numai cantorii, ci și preoții.

Rămâne în atenția, grija și răspunderea profesorilor de liturgică de o parte și de tipic și cântări bisericești de alta parte, ca regula „cum vrea cel mai mare” să nu treacă în anarhie și abuz, ci să se mențină riguros în cadrele tipicului și a rânduielilor canonice.

Când aceasta școală va fi pregătit cum se cade în tipic și cântare pe viitorul cantor al bisericii noastre, când acest cantor va fi învățat să conducă și un cor bisericesc și eventual să-și aibă și o meserie, pentru timpul liber, școala care se inaugurează acum, își va fi împlinit cu prisosință rostul, iar viitorul cantor al bisericii va fi un adevărat cantor și colaborator al preotului în munca de propășire a vieții noastre religioase.

Preoții au datoriat ca să îndemne pe tinerii iubitori de cântare bisericească, cu purtări bune și cu voce plăcută, să îmbrățișeze cu toată dragostea și în număr cât mai mare școala de cântăreți, convingându-i că în schimbul unei mici jertfe de timp—6 luni, și de bani—600 lei lunar, își dobândesc o slujbă frumoasă, aleasă și cinstită în biserică. În vechiul regat cantorii cu școală au posturi sistemizate și plătit de stat, cu un salariu care nu e prea departe de a preotului. Nu este fără posibilitate ca și la noi, cel puțin acolo unde nu sunt sesiuni cantonale în regulă, să se introducă aceasta salarizare binemeritată a cantorilor.

Unde nu sunt cântăreți și nu se găsesc nici posibilități ca să se susțină elevii la școală, parohiile sunt chemate, pe cheltuielile lor, să-și trimită cântăreți la învățătură, ca în felul acesta, serviciile noastre religioase să nu fie păgubite și coborâte în frumusețea și cuprinsul lor dumnezeesc, în lipsă de cântăreți bine pregătiți.

La școală deci cu toți cei ce doresc și vreau să între în rândurile ucenicilor lui Roman Cântărețul.

Visarion.

Cultura românească în Timișoara.

Cu plăcere constatăm, că Metropola Banatului pe lângă înfăptuirile temeinice în ale gospodăriei, progresa în mod hotărât în răspândirea culturii românești.

O statistică timișoreană ne arată, că orașul Ti-

mișoara a moștenit de sub era maghiară o bibliotecă de 52685 volume, dintre cari nici 1000 nu erau cărți românești. Dela 1920 încoace biblioteca comunală s'a mărit cu aproape 10 mil de volume, dintre cari sunt românești 7364, iar restul în alte limbi.

Tot din pomenita statistică se constată, că după război se citește mai mult. În loc de 20000 de cărți cetite anual, după război se cetesc peste 41000 cărți.

Nu știm dacă cele vre o 7000 de cărți românești vor fi putut ajunge să fie cetite de români, or vor fi fost aflate înțelenite în praf? Atâta știm cu siguranță, că de ex. în anul 1930 s'au cetit 13931 cărți românești, iar în alte limbi 25875 volume. Deci cetitul cărților românești a luat un avânt satisfăcător.

Mai știm și faptul, că ungerii într'un mileniu ne-au dat aproape 1000 de cărți românești, iar noi în zece ani le-am înmulțit rafturile bibliotecilor încărcate cu mai mult de 5000 volume cu încă peste 2500 de cărți!

Timișorenii sunt gata de jertfe, și cer cu stăruința factorilor competenți înfăptuirea făgăduțului Palat Cultural, care va deveni farul de cultură românească a scumpului nostru Banat.

Ședințele Sf. Sinod

Ziua I-a. La 15 Oct. c., s'au redeschis ședințele prorogate ale Sfântului Sinod, sub președinția I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea.

I. P. S. Patriarh a ținut un discurs de deschidere, în care a arătat că dela ultima ședință și până azi s'au întâmplat unele evenimente de mare importanță pentru Biserică.

După retragerea guvernului Mironescu, Biserica a avut de moștenit o situație extrem de grea, de oare ce o seamă de probleme, în curs de rezolvare, au rămas nesoluționate.

Bugetul Bisericii pe anul 1931 (în curs), diminuat cu 300 de milioane lei, a atins grav Biserica ortodoxă.

S'au suprimat astfel revizorii eclesiastici, misiunarii și s'a desorganizat ad-ția și justiția bisericească.

Acum în urmă I. P. S. Sa Patriarhul a avut o convorbire cu d-nii Iorga și Argetolanu și s'a obținut asigurarea că Biserica ortodoxă nu va mai fi nedreptățită și pusă în stare de inferioritate, față de celelalte culte.

I. P. S. Sa Patriarhul a arătat că în ceea ce privește reorganizarea învățământului teologic, d. Nicolae Iorga, ministrul instrucțiunii și cultelor este de acord cu Sf. Sinod, relativ la cea mai largă libertate a Bisericii pentru rezolvarea și organizarea pregătirii clerului.

Pentru aceasta d. Iorga a convenit ca vechiul proiect — alcătuit de Sinod în trecuta sesiune — să servească de bază noilor discuțiuni.

S'au format două comisiuni :

1. compusă din: preot Aurel Crăciunescu, secretar general al cultelor, I. G. Savin, inspector general al cultelor, T. Păcescu, inspector general al cultelor, preot P. Partenie, care să facă rectificările necesare acestui proiect vechiu.

2. compusă din P. S. Sa arhier. Tit Simedria, I. P. S. Sa mitropolit Nicolae al Ardealului, P. S. Sa Episcopul Lucian al Romanului, P. S. Sa arhieru Andrei Crișanul și părintele dr. Gr. Cristescu, care va introduce în proiect modificările cerute de Sf. Sinod.

După terminarea lucrării celor două comisii, proiectul va veni în discuția Sinodului și apoi a parlamentului.

I. P. S. Sa Patriarhul anunță apoi reluarea în discuție a regulamentului de funcționare al Patriarhiei, care a fost aprobat de d. Iorga, rămânând ca el să fie aplicat așa cum va hotări Sf. Sinod.

Consistoriile disciplinare își vor relua activitatea suspendată din lipsa de fonduri, întrucât în urma convorbirilor I. P. S. Sa Patriarhului cu reprezentanții guvernului s'au găsit fonduri care să le asigure funcționarea până la sfârșitul anului, cel puțin.

La sfârșit I. P. S. Sa Patriarhul a făcut cunoscut Sf. Sinod, că dela prorogare până acum au încetat din viață: Patriarhul Damianos al Erusalimului, fostul Primat Atanasie Mironescu și Arhierul Evghenie Humulescu Piteșteanul, despre ale căror merite bisericești, I. P. S. Sa Patriarhul face un impresionant panegric.

Sf. Sinod a ales apoi o comisiune compusă din: I. P. S. mitropolitul Gurie, P. S. L. episcopul Nicolae Ivan al Clujului, Grigorie al Aradului, Ghenadie al Buzăului și preoții: C. Dron și P. Partenie, care să se prezinte guvernului și să-i expună greaua situație materială creată preoțimei, prin neplata la vreme a salariilor și prin curba de 12% (curba specială) aplicată clerului ortodox.

P. S. Sa Arhierul Tit Simedria a fost delegat de Sf. Sinod, în afară de această comisie, ca să aibă contact permanent cu ministrul de finanțe, alături cu preoții Dron și Partenie și să participe la lucrările de alcătuire a bugetului bisericii.

În urmă s'au ales comisiile cari vor avea să rezolve lucrările curente.

Ziua II-a. La 16 Oct. c. dimineața, membri Sf. Sinod, în corpore, au asistat la Te-Deumul oficiat la Patriarhie, cu prilejul aniversării nașterii M. S. Regelui.

După Te-Deum, P. S. Mitropoliți și Episcopi s'au adunat în sala de ședințe a Sinodului și, după facerea apelului și citirea sumarului ședinței precedente, I. P. S. Patriarhul a rostit o călduroasă cuvântare omagială pentru M. S. Regele întâiul vlăstar domnitor crescut în percepțele religiei creștine-ortodoxe.

I. P. S. Sa Patriarhul citește și se expediază în

numele Sinodului o călduroasă telegramă, de devotament și omagiu, M. S. Regelui, la Sinaia.

În semn de serbătoare, ședința festivă a fost ridicată.

Ziua III. Sâmbătă 17 Oct. c. membri Sf. Sinod s'au întrunit din nou, sub președinția I. P. S. S. Patriarhului dr. Miron Cristea.

S'a aprobat hirotonisirea excepțională a 11 preoți P. S. S. Episcopul Grigorie al Aradului a fost delegat să întocmească un proiect de statul pentru organizarea unei asociațiuni a intelectualilor ortodoxi.

Sf. Sinod a decis apoi, ca toate eparhiile să comunice Censiliului central bisericesc cărțile cu caracter religios, tipărite în tipografiile respective, pentru a fi clasate în cărțile pentru popor și cărți pentru intelectualitatea creștină.

S'a hotărât să se dea o pastorală a Sf. Sinod, prin care credincioșii să fie invitați a pune în practică preceptele moralei creștine, ajutând pe cei lipsiți, mai ales în vremile acestea de criză.

Tot în acest scop se va strânge la fiecare Eparhie un fond al milelor, care să fie alimentat din donații și din ceace se va aduna cu discul prin biserici.

Sf. Sinod a luat apoi în discuție diferite chestiuni de ordin intern administrativ.

Ședința s'a ridicat la ora 1.

Ziua IV-a, Luni 19 Oct. prezidează I. P. S. S. Patriarhul dr. Miron Cristea.

După terminarea formalităților de deschidere s'a intrat în ordinea de zi.

Prea S. S. Cosma al Dunării a făcut propunerea ținerii ședințelor la mănăstiri. Propunerea s'a găsit inacceptabilă, însă s'a dispus luarea de măsuri urgente pentru înălțarea în curtea bisericii Antim, a unui cămin episcopal, pe cheltuiala P. S. Lor, în măsura contribuțiilor fiecăruia.

P. S. S. Tit Simezea, din partea comisiei misiunilor externe, a făcut o dare de seamă asupra congresului pan-elenic al teologilor, ținut în Ianuarie 1931 și în care s'au desbătut trei teme:

1. Poziția bisericii în organismul social.
2. Colaborarea bisericii ortodoxe elene cu celelalte biserici.

3. Chestiuni de învățământ și profesionale.

P. S. S. Episcop Visarion Puiu a făcut un raport asupra scrisoarei Patriarhului ecumenic de convocare a viitorului presinod ecumenic, care va avea loc la Vatopedi (Athos) la 19 Iunie 1932 și a propus ca reprezentanți ai bisericii române să fie P. S. S. Lucian al Romanului și P. S. S. Tit Simezea, împreună cu doi consilieri tehnici, cari vor fi propuși Sf. Sinod spre aprobare.

P. S. S. Episcop Visarion face o dare de seamă asupra congresului vechilor catolici, care a avut loc la Viena în Septembrie trecut, arătând dorința acestora pentru o grabnică unire cu biserica ortodoxă.

La Liga națiunilor, secția transport și tranzit s'a făcut propunerea stabilizării Sf. Paști în prima Duminecă din prima jumătate a lunii Aprilie.

S'a cerut opinia corporațiilor laice și bisericești.

Dintre toate, biserica r. catolică a răspuns, că nu vede oportunitatea schimbării practicei de până acum.

Celelalte biserici au răspuns în sensul, că în principiu sunt pentru stabilizare, dar cu condiția ca ea să se facă simultan de toate bisericile din lume.

Opinia bisericii ortodoxe române, formulată de P. S. S. Visarion a fost:

Biserica ortodoxă română nu găsește justificată și nici oportună schimbarea practicei de până acum, pentru necertitudinile spirituale ale poporului român,

Dacă aceasta s'ar ivi, oricum biserica română nu o poate face fără un Sinod ecumenic al bisericii ortodoxe.

Sf. Sinod a luat act și a aprobat această concluzie, care se va comunica Ligii Națiunilor.

P. S. S. Episcop Ivan al Clujului a făcut raport asupra înființării unei episcopii ortodoxe în Maramureș, propunând ca Sf. Sinod să se pronunțe pentru aceasta și să se intervină la guvern, ca până la înfăptuirea ei să l-se rezerve zestrea în pământ și păduri, dată tuturor cultelor.

I. P. S. S. Patriarhul a corectat propunerea prin aceea, că ea trebuie făcută congresului național bisericesc și după ce aceasta va aproba-o, atunci să se ceară guvernului proiectul de lege pentru înființare.

P. S. S. Episcopul Cosma, după cererea mitropoliei Basarabiei, a făcut un raport pentru fixarea unui tablou onomastic de numele cari să se dea la botezul noilor născuți, spre a se evita pe viitor onomastica străină și fantezistă; a mai cerut o intensă propagandă în acest sens.

Ziua V-a. Marți 20 Oct. c. Ședința s'a deschis la ora 9 dimineața, sub președinția I. P. S. S. Patriarhului dr. Miron Cristea, secretar de ședință P. S. Ilarion Băcșoanul.

I. P. S. Patriarhul a citit telegrama de răspuns a M. S. Regelui la telegrama de felicitări a Sinodului cu prilejul aniversării zilei Sale de naștere. Telegrama are cuprinsul următor:

„Mulțumesc Înalt Prea Sfinției Voastre, pentru frumoasele urări ce Mi-le-ați trimis, în numele I. P. S. Voastre și în numele Sfântului Sinod”.

(ss) CAROL.

P. S. S. Grigorie al Aradului a prezentat Sf. Sinod o petiție, semnată de mai mulți intelectuali (ingineri și avocați), prin care răspund că sunt gata să se pună în serviciul bisericii, conform președerii făcută de I. P. S. Patriarh, pentru formarea unei asociațiuni a intelectualilor laici din întreaga Patriarhie.

P. S. Cosma al Dunării de jos a făcut un raport Sinodului asupra felului cum trebuie primiți adventiștii

și bapțiștii cari au primit botez ortodox sau catolic și se întorc, sau vin la ortodoxie. Să fie reprimiți prin ungere cu Sfântul mir, iar cei născuți, crescuți și botezați de sectari direct, vor fi primiți în sânul bisericii prin botez, declarându-se astfel ca invalid botezul adventiștilor, bapțiștilor, pocăiților și celorlalte secte protestante.

S'a luat în discuție chestiunea proiectului de regulament pentru profesorii de religie ortodoxă română dela școlile secundare și profesionale, de stat și particulare, întocmit de arhierul *Andrei Crișanu*.

Opiniunile membrilor Sf. Sinod s'au împărțit, fiind o aprinsă discuție.

P. S. S. *Tit Sîmedrea* a susținut, că întrucât Sf. Sinod nu are cădere să facă regulament pentru profesorii de religie ai școlilor secundare, cari sunt instruiți și disciplinați de ministerul instrucțiunii și întrucât unele din articolele regulamentului modifică legea actuală a învățământului secundar și prin urmare nu poate fi acceptat ca regulament, a propus ca toate dezideratele din acest proiect să fie transformate într'un memoriu, care să fie înaintat ministerului, cerând pe baza lui amendarea legii învățământului secundar și a regulamentului respectiv în ce privește numirea, disciplina și controlul învățământului religios de toate gradele.

Contra acestei păreri au fost P. S. *Andrei Crișanu*, mitropolitul *Pimen* și P. S. *Episcop Ghenadie*, cari au susținut că regulamentul este bun și să se aprobe.

După lungi debateri s'a admis ca regulamentul să se primească și să fie înaintat ministerului, însoțit de un memoriu explicativ.

S'a hotărât ca el să se tipărească în revistele bisericești, cu mențiunea ca toți omenii de competență să-și dea părerea lor hotărâtoare. Să se ceară ministerului ca în comisia examenului de capacitate, prevăzut în art. 39 din lege, să fie admiși și un membru pe care îl va delega Sf. Sinod.

Ziua VI-a. În șed. de Mercuri, 21 a. c. P. S. S. *Tit Sîmedrea* a cerut să se reia discuția din ședința precedentă, pentru ca să se statornicească definitiv asupra botezului adventiștilor și bapțiștilor.

Sf. Sinod a lăsat chestiunea în suspensie.

P. S. S. *Ghenadie al Buzăului* a cerut ca toate eparhiile să-și achite cota parte din fondul general, pentru ajutorarea parohiilor din Maramureș.

În urma intervenției Comisiei monumentelor istorice, Sfântul Sinod a aprobat ca bisericile, în care nu se mai slujește, să poată fi transformate în muzee, cu două condiții: 1) să aibă aprobarea Episcopului respectiv și 2) să nu se colecționeze în ele obiecte profane.

S'a luat dispoziția, ca imediat să funcționeze la toate eparhiile, Consistoriile eparhiale, de oare ce ministerul de instrucție a dat fonduri necesare pentru reînceperea activității lor.

S'a dat descărcare Consiliului central bisericesc, pentru gestiunea institutului biblic pe anul 1930.

Sfântul Sinod și-a reînnoit hotărârea ca până la înființarea unei Episcopii ortodoxe române în America credincioși de acolo să rămână sub jurisdicțiunea Patriarhiei române.

În legătură cu broșura „*Glas în Pusti*” a P. S. S. Episcopul *Visarion* al Hotinului, Sf. Sinod hotărăște și delegase pe P. S. Sa Episcopul *Ivan* al Clujului ca să ia, pe cale particulară, informații dela autorul broșurei asupra scopului și intențiilor urmărite prin această publicațiune.

P. S. Sa *Nicolae Ivan* al Clujului a comunicat în ședință plenară rezultatul demersurilor Sale.

P. S. Sa Episcopul *Visarion* printr'o declarație scrisă mărturisește, că a fost preocupat numai de promovarea intereselor superioare ale Bisericii și de înviorearea spiritului activ al Sinodului.

Mărturisește apoi că n'a avut intenția să jignească pe nimeni și dacă s'au produs acele jigniri P. S. Sa le regretă.

Sf. Sinod a luat act de această declarație și *cul toate protestările I. P. S. S. Mitrop. Nicolae Bălan a Ardealului*, chestiunea a fost scoasă dela ordinea zilei.

Sf. Sinod întocmise un proiect de regulament pentru organizarea Patriarhatului român. Acest proiect a fost trimis încă din Martie guvernului, spre cunoștință și aprobare.

Acum el a fost înapoiat Sinodului cu mai multe observațiuni și propuneri noi, care au făcut obiectul unei îndelungate discuții.

S'a discutat în deosebit asupra chestiunii Sinodului permanent și fixarea drepturilor și prerogativelor patriarhale, conform canoanelor.

Discuțiile au avut un caracter general, rămânând ca în ședințele ulterioare să se procedă la lucrările de amănunt.

Ziua VII-a. Joi 22 Oct. c., Sf. Sinod s'a adunat sub președenția I. P. S. S. *Mitropolitul Pimen* al Moldovei, deoarece ce I. P. S. S. Patriarhul *Miron Cristea* a trimis o scrisoare, prin care arată că fiind bolnav nu poate participa.

La sumar I. P. S. S. *Mitropolitul Nicolae Bălan* a demonstrat, că hotărârile anterioare ale Sinodului nu stabilesc trecerea parohiilor din America sub jurisdicțiunea Patriarhiei, ci hotărăsc numai înființarea unei Episcopii în dependență canonică de Sinodul Bisericii ortodoxe române.

De aceea I. P. S. Sa *Bălan* se socoate și mai departe Episcopul canonic al parohiilor din America, precizând că Patriarhia ortodoxă română este o instituție în sânul Bisericii ortodoxe.

S'a repartizat comisiei de petițiuni reclamația ziaristului *D. I. Atanasiu*, prin care ridică acuzațiunile contra Episcopului *Vartolomeu* al Râmnicului.

I. P. S. S. *Gurie*, mitropolit al Basarabiei comunică Sinodului rezultatul demersurilor făcute pe lângă d-l ministru de finanțe *C. Argetolanu* de delegația con-

dusă de I. P. S. S. Dl. ministru de finanțe a recunoscut dreptatea preoției relativ la salarizare și curba de 12 la sută, însă a obiectat că din lipsă de bani, va căuta să repare nedreptatea acordând clerului rentă de Stat.

P. S. S. Tit Simeodria a cerut să se reînolască mandatele judecătorilor bisericești, mandate cari expiră la 31 Decembrie c.

P. S. S. Veniamin Bârlădeanu face propunerea ca Sf. Sinod să dea o pastorală, precum și să ordone rugăciuni în toate bisericile țării pentru pacea generală a lumii.

P. S. S. Lucian al Romanului aduce în discuție regulamentul pentru determinarea drepturilor Patriarhului și ale Sfântului Sinod.

La discuția generală iau parte toți membri Sf. Sinod și în deosebi *I. P. S. S. mitropolitul Bălan* al Ardealului, care, sprijinit pe principiile de tradiționalism și democrație ortodoxă, a atăcat anumite puncte din regulament, care, după părerea *I. P. S. Sale*, nu cadru cu acele principii.

Ziua VIII-a. Membri Sf. Sinod s'au întrunit în cea de a 8-a ședință, Vineri 23 Oct. la ora 9, sub președința *I. P. S. S. Patriarhul dr. Miron Cristea*.

Arhiepreul Andrei Crișanul a citit proiectul de pastorală al Sinodului pentru încurajarea morală a credincioșilor, greu încercați de timpurile grele prin care trecem.

P. S. S. Episcopul Grigorie al Aradului a făcut un referat asupra proiectului de statut al asociației studenților teologi. Sf. Sinod a aprobat acest referat.

Tot P. S. S. Grigorie a referat asupra situației create absolvenților academiilor teologice din Ardeal, prin refuzarea înscrierii lor la examenele de capacitate ale profesorilor de religie.

Sf. Sinod a hotărât să se intervină la ministerul cultelor pentru aplicarea art. 43 din legea învățământului, care le dă dreptul la acest examen.

S'a hotărât apoi să se ceară ministerului de instrucție să consulte Sf. Sinod în orice chestiune privitoare la învățământul religios.

Sf. Sinod a dat în urmă delegație *P. S. S. Arhiepiscopul Veniamin Bârlădeanu* să întocmească proiectul pastorelei pentru pace.

P. S. S. Episcopul Visarion al Hotinului a făcut referat, în legătură cu propunerea unor episcopi de a se canoniza martirii cari au suferit din partea vrășmașilor neamului pentru naționalismul și credința lor.

Între cei propuși pentru canonizare sunt trecuții copiii lui Constantin Vodă Brâncoveanu și unul dintre martirii cauzei naționale din Ardeal.

În această privință Sinodul a hotărât să se ceară mai întâi tuturor eparhiilor material documentativ și apoi să solicite Sinodului ecumenic dela Vătopedă, ce se va ține în anul viitor, o procedură de urmat în asemenea cazuri de canonizare.

În urmă Sf. Sinod a aprobat bugetele pe anul în curs al Institutului biblic și al revistei Biserica ortodoxă pe anul 1932.

Cu această ocazie *P. S. Lor Episcopii* au fost rugați să intervină la preoți pentru achitarea abonamentului.

Ziua IX-a. În ședința de Sâmbătă 24 Oct. c. s'au respins mai multe cereri de hirotonisire ale unor învățători din Ardeal, Sf. Sinod hotărând odată pentru totdeauna să nu se mai acorde nici o astfel de hirotonisire.

Chestiunea pensionării preoților a ocupat aproape întreaga ședință, hotărându-se să se ceară ministerului de culte dreptul și pentru episcopi de a pensiona preoții.

S'a mai stabilit că, dacă preoții o cer, să poată fi pensionați după legea funcționarilor, în aceleași condițiuni, — adică 65 de ani ca vârstă și 30 de ani de serviciu.

Sinodul a fost prorogat pentru ziua de 23 Noiembrie.

Un om la locul lui. Episcopul Nicolae Ivan

Ziarul „Patria” din Cluj, numărul din 9 Oct. a. c. scrie:

În vremurile noastre de cumpănită criză morală, de răsturnare anarhică a tuturor valorilor și de-o tulburare a rosturilor omenești, cum nu se mai întâlnește alta în trecut, oamenii stăpâni pe gândurile și averile lor conștiințe sunt extrem de rari. Li poți număra pe degete. Când îi întâlnești, când îi descoperi cu *lampa lui Diogene* printre înfrigații și desechilibrații zilelor noastre, descoperirea echivalează cu o adevărată revelație, pe care-o înregistrezi cu nesfârșită satisfacție intimă. Oricum, asemenea ființe, imune față de răzmirița suflătoare a vremurilor actuale, se aseamănă cu acel corăbier care-și păstrează calmul și busola rece chiar și într-o apocaliptică răscolire a valorilor mării.. Sunt puncte pentru toate nădejțile naufragiate, oaze de lumină purpurie în bezna tuturor scăpărilor morale, catarguri truface, cari se luptă eroic cu valorile elementare, așteptând cu încredere oarbă și cu farmecul unei credințe absolute — potolirea furtunei..

În Clujul nostru pauperizat până la absurd și cuprins și el în valvârtejul amețitor al neajunsurilor momentului, un astfel de om, un astfel de catarg neînfricat este, fără îndoială, *P. S. Sa Episcopul Nicolae Ivan*, vajnicul părinte sufletesc al eparhiei Vadului, Clujului și Feleacului. Coboară, ca aproape toți cei vrednici din Ardeal, dintr'un sat modest din sudul provinciei, ascuns undeva, într'o groapă, dar scăparător pururea de sănătate trupească și spirituală. Descallcă,

prin urmare, din ineputabila *pătură țărănească*, din acea binecuvântată temelie nezdronclnată a înseși ființei noastre etnice, care ne-a perpetuat însușirile cardinale din veac în veac, a supraviețuit tuturor boierilor îmbuibaiți de odinioară, precum va supra-viețui și va birui și asupra boierinașilor burghezi de azi, palide expresii ale unei mândrii de clasă, sprijinită absurd prin simple nerozii teoretice, culese din cărți. Aceste însușiri cardinale sunt: violența spirituală până la adânci bătrânețe, un rafinat simț al realităților, care nu se lasă sedus nici de cele mai ispititoare împrejurări, truda încordată de fie care clipă pentru „succese”, pe care nu le pot roade nici molliile, nici suflul protivnic al vremilor și în plus o răbdare mucenicească, pe care nu o au decât răscolitorii smeriți ai gilei strămoșești, a căror discreție desăvârșită nu trebuie confundată nici când cu părăsirea lașă a câmpului de luptă. Nu mai vorbim apoi de acea caldă și învăluitoare dragoste de români, care, la țărani noștri vânjoși, este o *poruncă aspră a sângelui*, iar nu o șubredă convingere, câștigată pe căi cerebrale...

Episcopul Nicolae Ivan posedă aceste calități într-o largă măsură reprezentativă și credem că nu ne înșelăm când susținem, că cu ajutorul și printr-o isteasă întrebuintare a lor a atins acea culme a venerabilității pe care i-o recunosc, astăzi, cu drag, toate cugetele drepte. A urcat rând pe rând și niciodată frământat de ambiția deșartă a ascensiunii nemeritate, toate treptele ierarhice bine stabilite al vechiului Ardeal, dând tuturor acestor înaintări ierarhice maximum de personală dezinteresare, maximum de râvnă creatoare și maximum de contribuție posibilă împrejurările date. Aceeaș flacără nestinsă, aceeaș luminoasă concepție despre îndatoririle multiple ale ardeleanului conștient, i-au călăuzit și când era dascăl umil, și când era protopop sau, mai târziu, asesor al consistorului mitropolitan din Sibiu și aceeaș uluitoare veghe îndărătnică îl caracterizează și azi, când, din mila lui Dumnezeu și printr-o fericită inspirație a contemporanilor, i s'a încredințat onorifică sarcină de-a transforma ploasa amintire istorică a ctitoriei lui Ștefan cel Mare într-o fortăreață neblăuită a românismului restaurat în drepturile sale firești. Urmărindu-i obiectiv realizările de-o jumătate de veac și mai bine, răpindu-i o oară de conversație intimă în ospitalera reședință episcopicească sau ispitindu-i la vorbă domoală și înțeleaptă în ceasurile de plimbare regulată în jurul noii catedrale ortodoxe, acest adevăr elementar te izbește, dela primul pas. Moșneagul de 76 de ani, cărunt de povara anilor, dar sprinten la gânduri, îndrăzneț, având și acum în ochi lucirea privirilor din tinerețe, e un jăratec aprins, care nu cunoaște decât mâhnirea, atât de rară astăzi, a proiectelor rămase în faza intențiilor, nu fiindcă ar fi pregetat vre-o osteneală din parte-i, ci din pricina că adversitatea dărză a împrejurărilor și a omenilor mărunți la suflet i-au învins, după dureri sângeroase, toate eforturile.

Un astfel de păstor, călăt în toate experiențele și înzestrat, cum am spus, cu o rară pătrundere a realităților, nu-și poate cârmui turma, adică eparhia, decât demn, curajos, pururea egal cu sine însuși și cu un succes în fața cărui multe „energii tinere pe deplin pregătite” — ar putea să roșească până la urechi. Pe toți colaboratorii săi de seamă i-a „ales” după o îndelungată frământare sufletească, stărpind, din criteriile sale de apreciere, tot ce ar putea fi incompatibil cu duhul evangheliilor. Până și pe cei mai crunți adversari ai săi — au fost cândva, durere, și de aceștia! — i-a domolit prin duhul blândețelor, i-a dezarmat prin răbdare creștinească, transformându-i, în mod miraculos aproape, în sprijinitori pocăiți ai sfântului altar stăbun. Cât despre cei mai îndepărtați, ajungă doar atât că-l cunoaște ca nimenea altul, având și azi, la 76 de ani, o memorie prodigioasă, de sensibilitatea seismografului. Nici nu-l scapă din vedere, fiți siguri de aceasta, o clipă măcar. Ochiul său ager îmbrățișează neîntrerupt oamenii și împrejurările, iar dreapta și robustă judecată intervine prompt. Pe cei slabi de înger îi „întoarce ca să fie vii”, îi înlătură, dacă e cazul, cu o pedeapsă pururea matură, iar cei vrednici își primesc, din partea P. S. Sale — mai lesne ca oriunde și distincția cuvenită și răsplata și încurajarea.

Dar episcopul Nicolae Ivan are și păstoriți, nu numai colaboratori. Pentru aceștia odala sa de lucru, deschisă largă pentru toate durerile lumii acestela, este un *loc de spovedanie neîntreruptă*. De spovedanie sinceră, alinătoare de inimi simțitoare și mai ales de grabnică tămăduire și mângăere. Nu mi-a fost dat să aud, până azi, ca cineva să-i fi bătut sfios la ușe, fără să fi găsit, în această oază de lumină pururea vie, sprijinul dorit. Am văzut, în schimb, ochi călâdați în lacrimi de recunoștință, nevoiași de toate categoriile transfigurați, de bucurie, scăpați mântuiți de pe muchea prăpăstiile vieții în ceasul al XI-lea

*

Se poate imagina, mai ales în vremurile tulburi de azi, o mai perfectă identificare a unui slujitor al altarului cu misiunea sa? Mă îndoiesc. Și cel ce scrie aceste rânduri fugare nu pot avea altă dorință fierbinte decât aceea, ca vrednicul păstor să zăbovească cât mai îndelungat printre cei vii spre lauda Domnului, spre binele neamului, care i-a fost în toate faptele povățuitor neadormit, și spre brcuria fără de margini a enoriașilor care-l împrejmuie azi de venerație și recunoștință.

N. Dan

Aviz.

Rugăm, pe această cale, pe toți abonații restanți pe a. 1931 la foaia „Biserica și Școala”, să binevoiască a-și regula abonamentul personal și al parohiei, cu posibilă urgență.

Administrația foilor
„BISERICA și ȘCOALA”
Arad, Str. Eminescu No. 18.

INFORMAȚIUNI.

S'a surpat coperișul pe școală. În orașul Neapole din Italia, este o școală de fete, unde numărul școlărițelor este mai mare de o mie. Într-o zi acoperișul școlii s'a surpat, tocmai când școlărițele erau în școală. Fetele au început să sară pe fereastră sau să iasă repede afară. În marea învâlmășială două școlărițe și-au pierdut viața, iar 19 au fost greu rănite.

Cum va fi iarna. Doi învățați germani au găsit că iarna ce vine nu va fi prea aspră. Decembrie va fi sărac în iarnă. Începutul lui Ianuarie va fi mai friguros. Vor cădea zăpezi mari și vor fi geruri puternice. Partea cea mai grea a iernei va fi în a doua jumătate a lunii Februar, când vor fi gerurile cele mai mari. Martie va aduce însă primăvara. Va avea oare milă iarna de cei săraci?!

Un ungar viteaz. Gazeta „Drumul nou” din Cluj povestește cum un tânăr conte ungar din Ardeal, isprăvindu-și serviciul militar, a crezut că e bine să se obrăznicească față de colonelul, sub a cărui ordine era, întrebându-l: „Ei, bătrâne, când ai să ne mai alergi la instrucție”? Vezi Doamne, contele se vedea acum liber de militările și cu drept să se obrăznicească față de superiorii lui din armată. Obrăznicia asta însă l-a dus pe conte la închisoarea militară.

Prinderea comunistului care a aruncat în aer cu dinamită trenul la Biatorbágy, din Ungaria, s'a întâmplat zilele trecute, la Viena. El se numește Silvestru Mataska și este comerciant. La început a încercat să facă pe nebunul, dar s'a dat de gol și a sfârșit prin a face mărturisiri că el este făptașul. Se crede că tot el a fost acela care a aruncat în aer un tren la Jüterborg, Germania. Poliția cercetează să vadă dacă răufăcătorul are și tovarăși.

Guvernul se trudește să alcătuiască noul buget. Se vor face mari economii, pentru ca cheltuielile să nu depășească veniturile ce se pot încasa de fapt.

164 mii funcționari sovietici concediați. Stăpânirea sovietică din Rusia a început a face mare alegere printre funcționari. Pe unii îi dă afară, pe alții îi mută, altora le scade lefurile. În Rusia sunt 1.600.000 funcționari ai statului. Din aceștia 164.000 au fost dați afară din slujbe.

Examen de calificare preoțească. Vineri 30 Oct. a. c. s'a ținut la Episcopia noastră din Arad, sub prezidiul Prea S. Sale Domnului Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, examenul de calificare preoțească.

Au obținut diplome de clasa primă următorii absolvenți ai Academiei noastre teologice din Arad: Ștefan Vasiescu, Gheorghe Barbă și Gheorghe Curtuț.

Nr. 6380/1931.

Comunicat.

În conformitate cu adresa On. Minister al Instrucțiunii Publice și al Cultelor Nr. 161042/15002 din 29 Oct. a. c. comunicăm, spre știre și conformare, tuturor organelor oficiale din Eparhia ort. rom. a Aradului, următoarea adresă a Președinției Consiliului de Miniștri:

Copie: Domnule Secretar General, Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor cu adresa Nr. 153434/1931 ne înaintează în original adresa Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului cu Nr. 426/1931, prin care arată că unele autorități vând agenților trimiși de Societatea de binefacere „Asociația Cercurilor de Gospodine” și „Societatea pentru Ocrotirea tinerelor fete” hârtie maculatură în baza dispozițiilor Jurnalului Consiliului de Miniștri Nr. 2613/1926 modificat prin Jurnalul de Consiliu cu Nr. 186/1929.

Deoarece expresia „hârtie maculatură” are un sens vag, autoritățile au vândut din arhivele lor agenților trimiși de cele două societăți de binefacere, acte vechi și importante și, după cum arată Dir. Generală a Arhivelor Statului prin adresa citată sus, unele autorități din provincie au dat întreg materialul arhivistic dintre anii 1832—1863, sub titlul de hârtie maculatură.

Domnul Președinte al Consiliului Vă roagă să binevoiți a dispune să se facă cunoscut tuturor Direcțiilor, Serviciilor, Caselor și Regiilor autonome, ce depind de departamentul D-Voastre, să oprească vânzarea hârtiei maculatură în toată țara până la întocmirea unui nou Jurnal de Consiliu, care va stabili noile norme de clasare și de vânzare a hârtiei maculatură. Secretar General (ss) Vlăchide. Șeful Serviciului (ss) Demetriade. p. Conformitate (ss) L. Grigorescu.

Arad, la 2 Noembrie 1931,

Consiliul Eparhial ort. rom.

Arad.

Parohii vacante.

Concurs repețit.

Prin demisionarea preotului Virgil Lugojan, parohia Comiat cu filiile ei a devenit vacantă și pentru îndeplinirea ei în mod definitiv, conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 5994/1931, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „organul oficial, Biserica și Școala.”

Venitele împreunate cu parohia sunt:

1. Casă parohială cu intravilan,
2. Una sesiune parohială de 32 jugh. cadastrale, întregită pe jumătate prin reforma agrară,
3. Stolele legale,
4. Birul, conform coalei de fașiune B,

5. Eventuală întregire dela Stat, care parohia nu o garantează.

Alesul este obligat a suporta toate dările după beneficiul împreună cu aceasta parohie, va predica regulat și va catehiza elevii dela școala primară din parohie, precum și elevii ortodocși dela școlile primare din filiile Bogda și Sinter, a căror enoriași sunt obligați a pune la dispoziție preotului cărăușle pentru deplasare la orele de religie și va oficia serviciul divin și în filii, cel puțin odată pe lună, în care scop enoriașii din filii vor pune la dispoziția preotului cărăușla.

Parohia e de clasa III-a, reflectanții deci vor dovedi asemenea calificățiune.

Reflectanții sunt poștiți ca recursele, adresate Consiliului parohial din Comiat, ajustate regulamentar, să le înainteze oficiului protopopesc ort. român din Lipova, iar în termenul concursual, pe lângă respectarea strictă a dispozițiilor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. Biserică din loc spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric.

Cei din ată eparhie vor avea să dovedească, că spre a putea recurge au consimțământul P. S. Sale Părintelui Episcop eparhial din Arad.

Dat în ședința Consiliului parohial ort. român din Comiat, la 16 August 1931.

BCU Consiliul parohial.

În înțelegere cu *Fabriciu Manuilă* ss. protopop. 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Dumbrava cu filia Rostoci**, protopopiatul Gurahonțului, se publică concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare în organul of. „Biserica și Școala“.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Birul parohial legal din matră și din filie;
2. Stolele legale;
3. Casă parohială nu este;
4. Intregirea dela stat, pe care parohia nu o garantează.

5. Parohia e de clasa III (treia).

Alesul va catehiza, va predica regulat în sf. biserici din matră și filie, tot astlel va achita din al său contribuția după venitul său.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și înainteze cererea de concurs, adresată consiliului parohial din Dumbrava-Rostoci, Oficiului Protopopesc în Gurahonț, și în conformitate cu Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în termenul legal în sf. biserică din Dumbrava și Rostoci pentru a-și arăta dexteritatea în rituale și oratoric.

Cei din alte eparhii vor produce și aprobarea Prea Sfinției Sale Părintelui nostru Episcop, pentru a putea concura la această parohie.

Consiliul parohial

În conțelegere cu: *Const. Lazar* protopop

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei din **Topovățul-mare** cu filia Topolovățul-mic, devenită vacantă prin alegerea preotului Iosif Goanță de protopop al tractului Belinț, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Venitele parohiei sunt:

1. Casă parohială cu intravilan,
2. Sesiunea parohială,
3. Stolele legale,
4. Intregirea dotației dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul din parohie, va predica regulat și va catehiza elevii dela școala primară din loc, fără altă remunerație dela parohie.

Parohia fiind de clasa I. dela recurenți se cere calificățiune pentru parohii de cl. primă.

Concurenții se vor prezenta în vre-o duminică sau sărbătoare în sf. biserică din Topolovățul-mare pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratoric conformându-se §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate Consiliului parohial din Topolovățul-mare, le vor înainta Oficiului protopopesc al Belințului în Receaș.

Cei din altă eparhie vor cere prealabil binecuvântarea Prea sfinției Sale Părintelui Episcop eparhial spre a putea recurge.

Topolovățul-mare, din ședința Consiliului parohial ținută la 20 Septemvrie 1931.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Iosif Goanță*, protopop.

2—3

In atenția Dlor Caticheși.

Singurele manuale de religie pentru școlile primare, aprobate de sf. Sinod, sunt cărțile de preotul N. Crișmariu: Istorioare biblice Lei 22; Istorioare bisericești Lei 20 — și Catechismul Lei 20.

Carte de rugăciuni pentru elevii școlilor primare de Dr. Grigorie Comșa, episcopul Aradului, legată în pânză, Lei 15.

De vânzare la Librăria Diecezană. Arad.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala“

Redactor responsabil: SIMION STANA.